

Literary Section

ПОЕЗИЯ И СЕМЕЙНИ ФОТОГРАФИИ

Евдокия ТОШЕВА

Abstract. Evdokia Tosheva was born in 1942 in Lom, NW Bulgaria. She is retired as a hospital nurse. Her mother belonged to a rich Lom family. Her father was a cavalry officer from Belogradchik. The family was put under repression in the communist era. Now Evdokia is fond of writing poems, she loves Bulgarian landscapes, Belogradchik, and Bulgarian customs and folk traditions. The paper presents some of her poetry attempts for children and for adults. Beloved family photos illustrate her poems.

Keywords: Belogradchik, Lom, family, poetry, old photographs

Евдокия Тошева

СТИХОТВОРЕНИЯ ЗА ДЕЦА

В ГОРАТА

Пухкав сняг вали, вали,
пъшкат гордите ели,
клонни свели до земята,
тишина цари в гората.

Няма зайци да подскачат,
нито гарвани да грачат,
птичките не чуруликат,
а децата пък се питат -
дали катеричка Рунтавелка
с пухкавата си къделка,
на снега и тя се цупи,
или орехчета чупи?

В хралупата си Ежко,
спи на топло, хърка тежко,
а пък Меца се е скрила,
в пещера – в далечна Рила,
чака слънце да изгрее,
в този сняг и тя не смее,
да излезе в гората
и стои си при децата.

Кой страхува се от това,
че дълбок е бил снега?
Нека сняг дълбок - през зима,
хляб да има догодина!

КОКИЧЕ

Кой през месец януари,
бърза да ни се похвали
с премяната си нова,
че била е веч готова.

Там край шипката наднича
снежно бялото кокиче,
гледа плахо и се чуди:
Аз ли първо се събудих?
А до него Кукуряка,
си усмихва от шубрака:
Ние сме в един отбор,
нас погали Развигор!

СЪН

Сън сънуват две дечица,
че край тяхната елхица,
куп подаръци там има
като предната година.

Да, но онзи старец благ
с еленовия впряг,
обикаля той децата,
без джуджетата със шейната.

Бърза той да раздаде
чудни дарове на всички,

за големи и мънички -
и за мама и за тати,
и на кака и на бати.

В миг събуждат се децата,
що да видят - под елхата
колелета там оставил
и не ги е той забравил,
че послушни са били,
не са правили бели.

Дядо Коледа добричък,
всичко свършил си самичък!

КОТЕШКИ СЪН

Коте мило, коте сладко,
непослушкото на батко -
криеш, гушкеш се при мен,
спинкаш, мъркаш всеки ден.

В сън мишлета те спохождат,
по чардака се разхождат,
махваш с лапичка и ето,
хванало си ми крачето,
аз надавам страшен вик,
ще ме заболи - за миг,
няма как - ще ти простя,
с рибка ще те нагостя.

Я недей да се кориш,
много мишки ще ловиш,
само да пораснеш ти,
спират мишите игри.

ВАКАНЦИЯ

Обичам този малък град,
какъвто няма и накрай света,
с червено - розови скали,
опърлени от слънчеви лъчи.

Във въздуха се носи онзи аромат
на бял равнец, на мащерка, на лайка,
полянците са сякаш пръскани с брокат,
блести росата утринна - омайна.

И шепота на борове вековни,
извисили снага в небесата -
Мадоната, Монасите и Конника чутовни
и ромона на Субашин в гората.

И стълбите отвеждат ни нагоре,
високо над притихналия град в Калето,
вековна, мълчалива крепост - там където
тя крие вечни спомени,
за римляни, за византийци и за турци,
и погледа се плъзва по скали далечни -
Ведерник, Стара планина, Венеца,
какво богатство, романтика, наслада

усещане, което е като награда,
балсам е за душата и кара те да тръпнеш
и сядаш тихомълком, за малко да отдъхнеш.

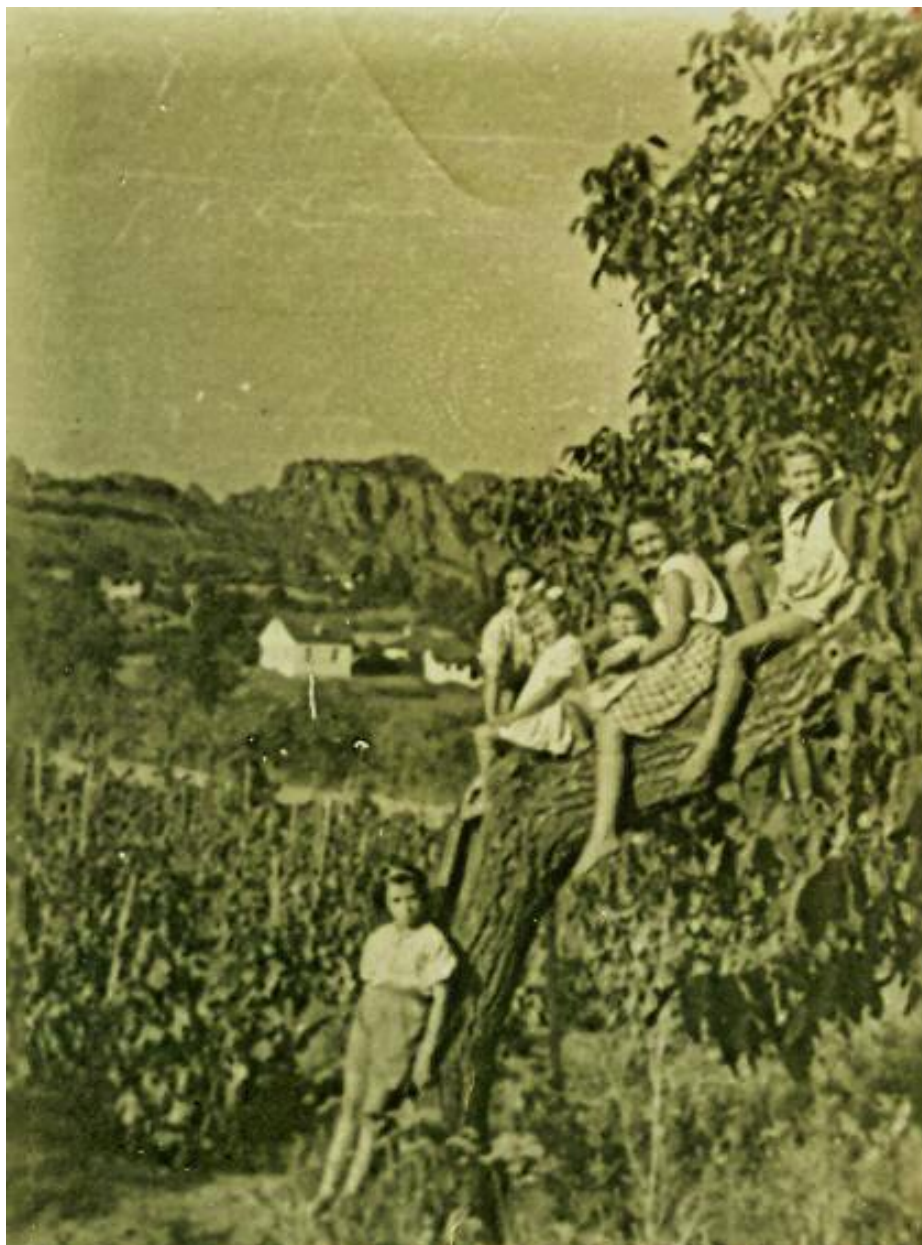
Какво щастливо детство в този Райски кът,
на цялата рода децата,
отиваме на лозе по стар коларски път,
минаваме през папратите край чешмата,
пресичаме само поточе в гората.

Там стара майка ни посреща,
с питка в подница и баница гореща
и лягаме направо на земята,
на поляната пред къщата в тревата.

А вечер, луната щом изгрее,
стоим безмълвни с поглед втренчен реем,
в трептящите звезди там на небето
и спира ни дъха, сърцето
и стрелкат се черти напред, назад
в приказен и чуден звездопад
и пожелаваме си здраве и живот -
на нас, на мама, татко, целия ни род.

Когато сутрин слънцето изгрее,
като пчели от кошер тичаме навън
и чува се коза да блее,
козар е седнал там на близък пън.

Игри започват и през цяло лято
се чува глъч и детски смях,
щастливи дни, като в свободно птиче ято
и чува се в далечината звън,
да - това бе като в един прекрасен сън.

Децата на на лозето в Горен Крупе

На лозето

Безгрижни дни

Георги и Еленка Тошеви с един от синовете си – бъдещ офицер-авиатор

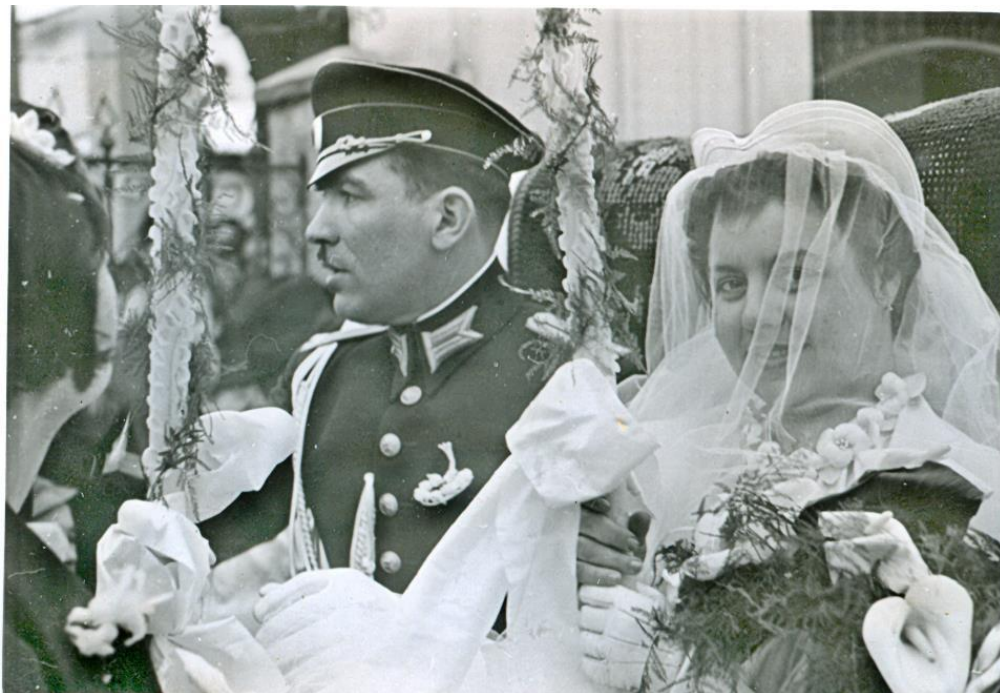
ДРУГИ СТИХОТВОРЕНИЯ

ЦВЕТО, ЦВЕТЕ!

Цвето, цвете - не докосвано,
на лице с усмивка цъфнала,
пламък цвете - не откъснато!

Като минеш как ухаеш,
че дъхът ми спира знаеш,
слънце милва ти лицето,
вятър пък пилей коса ти,
камък тегне на душа ми,
с поглед късаш ти сърце ми!

Обич моя, ти изстрадана,
Цвето, цвете – знай, аз чакам те!

Сватбата на моите родители, 22 януари 1939 г.

Баща ми и майка ми (в дясно) в Белоградчик

Баща ми с приятели в Белоградчик

24 МАЙ

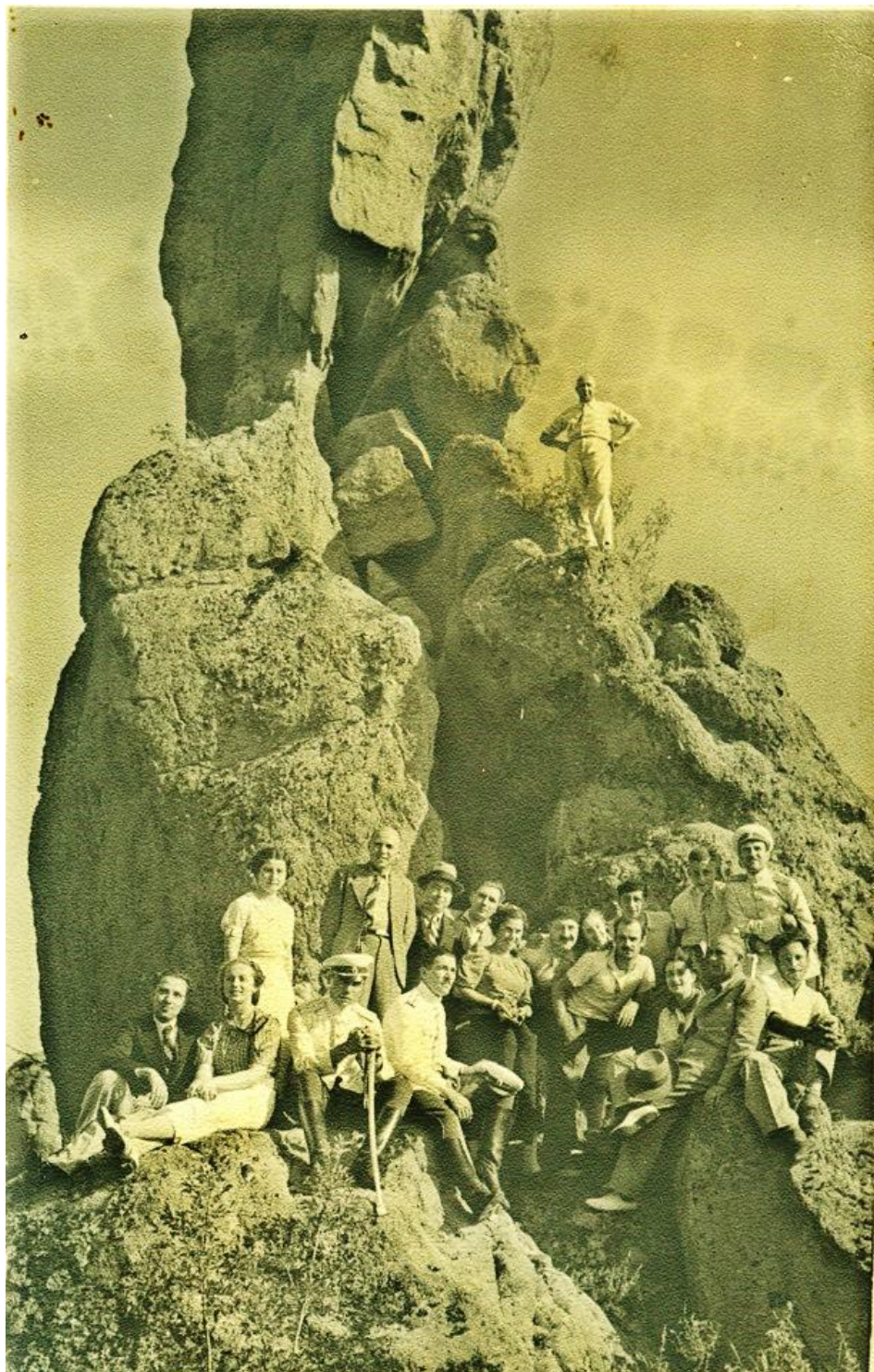
И пак на този празник светъл,
празнуван йощ от нашите деди,
ликуват радостни децата с песен,
окичили са ликовете им с венец оплетен
от свежи пролетни цветя,
на солунските Свети братя
създали наш'то А, Б, В.

"Върви народе възродени",
таз песен чува се навред,
за кой ли път отново окрилени
запяваме и ний на свой ред.

"Напред! Науката е слънце,
която в душите грей.
Напред! Народността не чезне ,
там дето знанието живеи!"

СОНАТА

Когато в тихата нощ на знойното лято,
звездите трептящи обсипват небето,
а луната щастлива се къпе в злато,
дочува се лекия ромон на горско поточе
и секва дъхът ми за миг затова, че се чува
мелодия омайно ефирна,
нестихваща тя се носи в мрака.
О, чуйте и вие таз песен прекрасна -
щурчетата свирят своята нежна соната.

В Белградчик

Калето

ЗЕМЯ

Отмина лятото горещо
с парещите слънчеви лъчи,
дъхът на златна есен се усеща
с пожълтелите листа на старите лози.

О, край на благодат и изобилие,
земя с черни угари, поля, гори -
земя, ти хранила си горди поколения,
прекланяли са се пред теб дедите ни!

Обичам твоите разцъфнали поля
с онзи аромат на пролетни цветя
и слънчевото лято с цялата си мощ
и мразовитата зима с белия разкош!

За теб войни са водели от вечни времена,
брат, брата е убивал за една бразда,
години слънцето огрява те отвсякъде,
Ти Свята си! Живот и сила даваш ни -
завиждам ти донякъде !

ПЪЛНОЛУНИЕ

Таз вечер луната е чудно красива,
изплува от облак сама - като жива,
наоколо няма звезди да блестят
зад плътна завеса от облаци спят.

Отблясъци гордо пилее навред,
гори и поляни огрява наред,
прехвърлила над тихото езеро мост,
та влюбени с лодка да минат таз ноц.

До другия бряг тя пътя огрява
и майския бриз чудна песен припява.
Стоя и я гледам с трепет смълчана,
колко ли тайни тя премълчава?

Вижда тя всичко от свода висок,
изпълнен със сила и жажда живот,
с радости, скърби, надежди, мечти -
безмълвна завинаги остава. Уви!

Зима в Лом

ГЕРГЬОВДЕН

Днес е празник - ден Гергьовден,
ден на храбрите ни войни.

Рано са моми излезли,
на полето за Гергьовче,
боси ходят из тревата,
мият си с роса лицата -
да са румени, калени
да са здрави и засмини,
китки берат из гората,
със здравец кичат си косата.

Млади момци венци вият
и над порти ги увиват,
агънца в кошари бляят,
момци моми там люлеят,
люлки здрави са изплели,
люляк, здравец те са вплели,
свежи клонки бук, коприва-
всяка челяд да е жива.

Майка стара се намеси,
хляб обреден да замеси,
да хранят те овцете,
обичай е стар от веки.

Свети Георги ще дари ги
със сила, смелост, берекет,
кошерите пълни с мед.
Дъжд запръска, пее птица,
всяка капка е жълтица!

Хайде всички на реката,
да се топнем във водата,
да сме здрави таз година -
хем от пролет, чак до зима.

Подпоручик Тодор Тошев

Нашата кавалерия

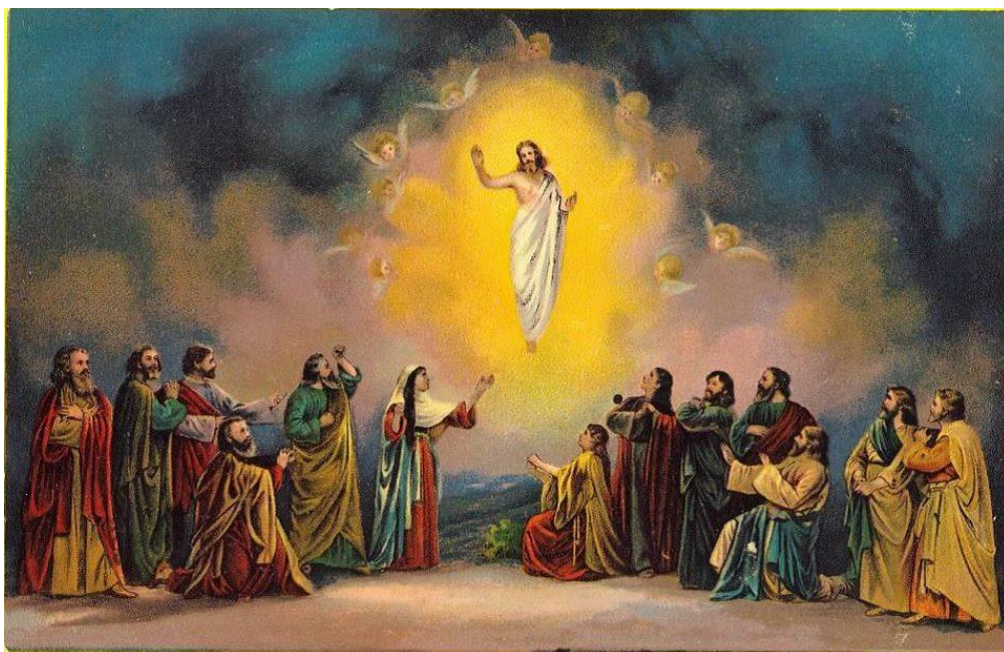

2-ри конен на НЦВ Княгиня Мария-Луиза полк в гр. Лом

ВЪЗКРЕСЕНИЕ

Злокобна нощ, светкавици и дъжд,
камбани бият на умряло,
разпънат в петък бе на кръст -
Христос - Спасителя за жалост.

Издъхна вечерта и бе свален от Кръста,
положен в пещера, увит в бяло
и ангели надвесили крила и бдят,
над измъчено и изтерзано тяло.
Събота е полунощ и чува се камбанен звън,
и радост грей в сърцата ни честити
и поздравяват се сърдечно хората навън
с ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!
а други - щастливи и възторжено отвръщат им -
ВОИСТИНА ВОСКРЕСЕ!

✉ Ms. Evdokia Tosheva,
Sofia, BULGARIA
E-Mail: evdit@abv.bg

© 2013 Venets: Author

